

УДК 811.161.2:81'271

Миرونюк Л. В.¹

Лівік М. О.²

¹ старш. викл. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. Т-310 НУ «Запорізька політехніка»

ДІЄСЛІВНІ ІНТЕРФЕРЕМИ В УСНОМУ МОВЛЕННІ УКРАЇНСЬКИХ БІЛІНГВІВ

Негативним аспектом мовної взаємодії є наявність у мовленні інтерферем. Проблему порушення мовних норм вивчали В. Виноградов, Н. Бабич, Н. Ботвина, М. Волощак, В. Мамушин, Т. Мішеніна, Н. Непийвода, О. Пономарів, Л. Покровський, О. Черемська. О. Шинкаренко та інші. Мета цієї роботи – з'ясувати специфіку дієслівних інтерферем, які можна спостерігати в усному мовленні школярів села Шевченкове Пологівського району Запорізької області.

Відтак, дієслівні інтерфедеми (*провіряли, успів, работал, добавити, об'ясняють, зможе, поступати*) відповідають словотвірній моделі, за якою творяться інші слова української мови. Зокрема, інтерфедема провіряли поєднує елементи українського слова перевіряли й російського *проверяли*. У лексемах успів, *работал*, спостерігаємо граматичне пристосування слів успів та *работав* до вимог українського мовлення через заміну афікса (рос. -л / укр. -в), а в слові успів – ще й чергування голосних у відкритому/закритому складах відповідно до українських фонетичних норм. Інтерфедема *добавити* утворена додаванням до основи російської лексеми флексії українського

інфінітива. Процес гібридизації одиниць лексичної системи української мови відбувається через змішування префіксів споріднених мов: інтерферема *об'ясняють* утворена поєднанням рос. *объясняют* + укр. *пояснюють*, тобто російськомовний префікс *об-* деформує українську лексему, що продовжує перебувати в парадигмі української мови за рахунок використання питомої української флексії. Інтерферема репрезентовані двома словоформами є наслідком схрещення словотвірних елементів, зокрема *сможє* (рос. *сможет* і укр. *зможє*), *поступати* (рос. *поступать* + укр. *вступати*). Дієслівні інтерферема відмінні структурними і фонетичними особливостями є продуктивними в мовленні білінгвів, наприклад: *не опреділився* – замість *не визначився*, *пойду* – *замість піду*, *общаємось* – *замість спілкуємось* тощо.

Отже, дієслівні інтерферема, що трапляються в мовленні школярів села Шевченкове Пологівського району Запорізької області, зазнають впливу адаптації до фонетичних та граматичних норм сучасної української мови. Відтак, вони не стають фактом мови й функціонують як паралельні до наявних форм слів.